

IN MEMORIAM

prof. Alojz Geržinič

Iz Argentine je prispela žalostna vest: 26. marca je umrl Alojzij Geržinič, ena najbolj markantnih osebnosti in stebrov slovenske skupnosti v Argentini.

Slavist, literarni zgodovinar, prevajalec, erudit, predvsem pa človek, zvest krščanskim načelom, čigar življenje je temeljilo na jasnem protikomunističnem stališču, predvsem pa na boju za demokracijo v Sloveniji.

Rodil se je 11. junija 1915 v Ljubljani, maturiral v Mariboru, diplomiral na ljubljanski filozofski fakulteti iz literarne zgodovine, slovanske filologije in primerjalne gramatike. Življenjska pot ga je vodila po raznih krajih (Celje, Maribor, prvo profesorsko mesto v Kočevju, Ljubljana). Leta 1944 ga je vodstvo slovenskega domobranstva na Primorskem povabilo v Gorico, da bi vodil tečaj za slovenske učitelje, ki so diplomirali na italijanski zavodih. Pozneje je bil referent pri organizaciji slovenskega šolstva na Tržaškem, ki ga je po desetletjih fašizma omogočila Zavezniška vojaška uprava. Na slovenskem tržaškem radiu je vodil tečaj slovenščine, sodeloval pri literarnih in glasbenih oddajah. Ko je iz zaupnih poročil iz Ljubljane izvedel, da ga organi slovenske KP zasledujejo, se je umaknil v begunska taborišča (Bologna, Servigliano, Senigallija). Na tamkajšnjih begunskih gimnazijah je poučeval do leta 1948, ko se je izselil v Argentino.

Še kot profesor na tržaški gimnaziji je z V. Beličičem in M. Jevnikarjem izdal *Zgodovino slovenskega slovstva*. Delo, ki je celo na Primorskem premalo znano, pa je njegova že v Argentini izdana knjiga *Boj za slovensko šolstvo na Primorskem*.

V Buenos Airesu se je prve mesece preživljal z ročnim delom, a že kmalu je postal uslužbenec založbe El Ateneo, kjer so ga zaradi znanja jezikov in poznanja svetovne literature zelo upoštevali. Prav po njegovi zaslugi je bila v *Veliki enciklopediji* založbe El Ateneo, ki je izpod njegovega peresa prinesla pregledne slovanskih literatur, slovenska književnost prvič obravnavana kot poseben subjekt. Pozneje je bil sodelavec založbe Kapelus, največje argentinske založbe učbenikov in šolske književnosti.

V reviji Vrednote, katere soustanovitelj in urednik je bil, je pisal razprave, sodeloval je pri Meddob-

ju, ki ga je izdajala Slovenska kulturna akcija. Znotraj slednje je bil soustanovitelj, podpredsednik in vodja Glasbenega odseka. Ob vsem svojem delu v argentinskih podjetjih, poučevanju na slovenskem srednješolskem tečaju, pripravljanju učnih priročnikov zanj, sodelovanju pri Katoliški akciji, predavanjih o problemih naše emigracije kakor tudi o svetovni in slovenski glasbi je stalno objavljial eseje in občasno polemične zapise v Glasu Kulturne akcije, pozneje pa v Siju slovenske svobode. Pisal je tudi za Duhovno življenje, Katoliške misijone, predvsem pa razprave v vsakoletnih zbornikih Svobodne Slovenije.

Uredil je prvo antologijo slovenske emigrantske proze (*Dnevi smrtnikov*), izdal izbor esejev in razprav teologa dr. Ignacija Lenčka (*Rast v resnici in ljubezni*), pa tudi izbor iz člankov in razprav v Rimu živečega zgodovinarja Franceta Dolinarja (*Slovenska katoliška obzorja*).

Odlikovala sta ga visoka inteligenca in razgledanost, še posebej poznavanje svetovne literature, vendar je izstopal tudi zaradi drugih kvalit. Že v Ljubljani je bil znan predvsem kot skladatelj in kot šahist – bil je član prvega moštva ljubljanskega šahovskega kluba, tedaj prvaka Jugoslavije. Seveda je bil tudi v buenosaireški skupnosti vsakokratni šahovski prvak. Že v otroških letih je igral klavir (J. Pavčič, Gallatia, A. Ravnikar), na ljubljanskem konservatoriju pa je študiral harmonijo in kompozicijo (V. Mirk, S. Osterc). V izgnanstvu je komponiral tako za soliste kakor za tercete in kvartete (kvartet Fink) ter zборе (oratorij Irenej Friderik Baraga). Prav pred kratkim je Družina izdala glasbeni tisk njegovih samosplov (*Pomladnim zvezdam*).

Bil pa je tudi človek protislovij: tih in vendar mož tolikih pobud; resen in vendar pisec tudi šaljivih verzov; čeprav strpen, kdaj tudi avtor ostre satire; zagovornik tradicije in vendar prvi, ki je razumel nove tokove pri ustvarjanju emigrant-skih pesnikov in prozaistov. Stalno jih je spodbujal k pisanju in razumevanju in sprejemanjem moderne umetnosti v literaturi.

Pokojni zapušča ženo Marijo, roj. Fink, in hčerki Mariko ter Teodoro. Bog, kateremu je vse življenje služil z resnico in lepoto, naj mu bo bogat plačnik. z. s.